

MORALI BOLJ U ČEZ CESTO

prehodih; ali sem gotov, da me avtomobilist vidi, kadar grem ponoči čez cesto; ali pogledam po cesti gor in dol, predno grem čez cesto.

Malo jih je, pravi policijski načelnik, ki bi lahko odgovoril "da" na vsa gornja vprašanja. Odrasli ljudje imajo navadno vse preveč skrbi v glavi in pri tem pozabijo na lastno varnost na cesti. Toda treba je rabiti oči, drugače pride rada nesreča.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

JAMES DEBEVEC, Editor

Henderson 6628

Cleveland, Ohio

6117 St. Clair Ave.

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50. Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00. Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti četrt leta \$2.25. Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50, četrt leta \$2.00.

Posamezna številka 3c

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year. U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months. U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months. Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months, \$2.00 for 3 months. Single copies 3c.

Entered as second-class matter January 6th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 578 Wed., March 10, 1943

Župan Lausche stopa vidno v ospredje

Misija, ki je poverjena clevelandskemu županu Franku Lauschetu, ni samo vloga poslanca dobre volje v Anglijo. Za vsem tem leži mnogo več in važnejša vloga, ki jo bo igral naš župan v doglednem času.

Angleško ministrstvo za vojne informacije je sicer povabilo župana Lauschetu v Anglijo, toda lahko si pa mislimo, da ni bilo slučajno, če je angleško ministrstvo izbralo ravno našega župana. Da bi izbrali izmed 130,000,000 Amerikancev ravno Mr. Lauschetu, ki dozdej še ni bil poznan v splošni ameriški javnosti, bi bilo čudno. Zato pa lahko z vsoto gotovostjo trdimo, da je imela pri tem svojo vlogo roko Bela hiša oziroma predsednik Roosevelt, ki že dlje časa opazuje delovanje našega župana.

Nekateri vidijo v tem povabilu v Anglijo kandidaturu župana Lauschetu za senatorja v državi Ohio. Drugo leto bo namreč ponovno kandidiral senator Taft in župan Frank Lausche bi bil izvršen in tudi logičen kandidat proti reaktivni Taftu. Ko je bil Mr. Lausche pred nekaj meseci pri predsedniku Rooseveltu, sta veliko govorila o politični situaciji v državi Ohio, to vemo. In ako denemo dve in dve skupaj, vidimo v županu Lauschetu bodočega kandidata v zvezi senat s polnim blagoslovom predsednika Roosevelta in drugih prominentnih demokratov.

S tem obiskom na angleško otočje bo stopil župan Lausche na mednarodno pozornost. Ne samo, da bo vsa Amerika pazila, kaj bo delal in kaj govoril, ampak bodo skrbno pazili na vsako njegovo besedo tudi Angleži, pa tudi druge države.

Frank Lausche, ki poseduje svojevrstno magično silo, da si namah pridobi poslušalce, njegova možata beseda, ki jo zna zastaviti tako prepričevalno in ki jo zna podpreti z neizpodbitnimi dokazi, bo postal nov člen verige, ki naj z novo močjo poveže ameriški in angleški narod. Angleži, ki jih imamo navado videti kot suhoparne in mrzle individualiste, bodo začeli soditi o Amerikancih drugače in videli bodo posebejno demokracijo v našem Lauschetu.

Kako silno vzradoščeni bodo naši fantje, ki se nahajajo v raznih taboriščih po Angliji in na Škotskem, ko bo stopil mednje naš župan ter jim osebno izročil pozdrave z naše zemlje, iz Amerike. [Kaj pomeni en tak obisk našim fantom, smo videli prošlo leto, ko je obiskal mornariško garnizijo v Great Lakes. Fantje še danes niso pozabili ljubeznivega župana, ki je bil takoj kot eden izmed njih. In lahko si mislimo, kaj bo pomenil njegov obisk za ameriške fante tam daleč preko morja, kadar bo stopil med nje naš župan, poln domačnosti in ljubeznivosti, poln iskrenih besed in tolažbe, ki jim bo osebno povedal, kako domovina skrbi zanje, kako narod doma dela noč in dan za zmago njih orožja.]

Pa še nekaj je, kar vidimo mi v tem obisku župana Lauschetu v Anglijo. Kot sin slovenskih staršev, sin slovenskih naseljencev, bo skoro gotovo, ali če hočemo reči — prav gotovo, igral važno vlogo na bodoči mirovni konferenci. Ker bo postal s tem obiskom mednarodna oseba, znan mahoma po vsem svetu, bo dobil tudi važno besedo v balkanskem vprašanju in še posebej v jugoslovanskem vprašanju.

Lahko trdimo, da bo Frank Lausche stal pri predsedniku Rooseveltu in mu dajal nasvete, pa i drugim Združenim narodom, o balkanskem vprašanju in še posebej o Jugoslaviji in o problemih njenih narodov in njih zahtevah.

Mr. Lausche nam je povedal, kako zelo se zanima predsednik Roosevelt za Jugoslavijo. Ko je bil pred nekaj časom pri njem, sta dolgo govorila samo o Jugoslaviji in njenih problemih. Mr. Roosevelt je Lauschetu mnogo spraševal o tem, ker je pač vedel, da je slovenskega oziroma jugoslovanskega pokoljena in kot tak logičen poznavalec razmer.

Mr. Lausche sicer ne stopa namenoma v ospredje v naših političnih akcijah z ozirom na staro domovino. Vemo pa iz intimnih razgovorov z njim, kako se vedno zanima za Jugoslavijo in je prav natančno poučen o vsem kar se godi tam in natančno pozna vse pereče probleme jugoslovanskih narodov.

Zato pa mi mislimo, da bo igral Mr. Lausche veliko vlogo pri mirovni konferenci in še prej in z njegovo osebo bodo Slovenci oziroma Jugoslanci lahko predložili svoje zahteve prav na tisto mesto, kjer ne bodo ležale prezrete. Župan Frank Lausche bo lahko posredoval za zahteve jugoslovanskih narodov, ker ne bo imel nihče drugi boljše in bližje dostopa do odgovornih činiteljev, kot ga bo imel on.

In da je pripravljen to storiti, vemo. Ob neki priliki, ko še nismo vedeli, kakšna prominentna oseba bo postal župan Lausche, smo mu rekli, da bi bil on logična oseba na mirovni konferenci za posredovanje pri zahtevah našega naroda doma. Odgovoril je, da bi bil pripravljen prevzeti to vlogo ali nalogo, ako bo to potrebno. Pa takrat še nismo vedeli, da mu bodo odprta vrata v najvišje urade.

V čast in ponos slovenskega naroda je, da imamo takega sina, ki je naše gore list in ki vedno rad pokaže, da ga je rodila slovenska mati.

BESEDA IZ NARODA

Rojakom v Maple Heights

Cenjeni prijatelji v Maple Heights; že dolga leta sem se bavil z mislijo in načrtom, kako bi ustregel tudi vam, da bi dobivali naš clevelandski dnevnik Ameriška Domovina še isti dan, ko izide. Ta načrt bi se bil že zdavnaj uresničil, da nas ni bila pritiskala tista nesreča depresija in mi moj načrt prekrizala. Tako je bilo pri vsej dobri volji nemogoče to uresničiti.

No, končno pa se je moj načrt le uresničil in našim sosedom je sedaj gotovo tudi ustrezno, ko dobijo list še isti dan, ko izide. Saj ni toliko za politične novice, kot je za druge vsakdanje novice, ki jih prinaša dnevnik Ameriška Domovina. Kolikrat je bilo poročano o kakšni prireditvi, ki se je vršila na soboto in v listu je bilo to poročano v soboto, a naši rojaki pa so list prejeli šele v ponedeljek. Ravno tako je bilo že večkrat poročano o smrti tega ali onega rojaka, ki je imel prijatelje v Maple Heightsu in ti so največkrat izvedeli zato potem, ko je bil že pogreb.

Sedaj pa bodo naši rojaki v tej slovenski naselbini lahko obveščeni o vsem še isti dan, ko bo list izšel. Iz prej omenjenih razlogov sem si tudi pred leti prizadeval in končno tudi dosegel, da smo pričeli dnevno dobivati list tudi na clevelandski hrib. Resnica pa je, da brez muje se tudi čevljev ne obuje in šel sem na delo in dobil dovolj naročnikov, tako na clevelandskem hribu kot sedaj v naselbini Maple Heights. Z urednikom, g. Debevecem, sva se bila dogovorila, koliko naročnikov bi moral imeti, da bi prišel raznašat list v naselbini. Načrt je bil dober in šel sem na delo ter dobil v enem dnevu nič manj kot 14 novih naročnikov in tako dosegel potrebno število naročnikov, da je danes Ameriška Domovina dostavljena tudi v Maple Heights vsak dan.

Mislim, da je to zelo velikega pomena za naselbino in njen predelek, saj sedaj je ustrezno rojakom, ko bodo lahko vsak dan sproti izvedeli vse novice, ki jih zanimajo. Vedeli bodo o vsem, kar se godi v Clevelandu in bližnjih slovenskih naselbinah. To bo gotovo tudi prav prišlo, kadar bomo sklicavali vsak svojo balinarsko armado in potem tudi hitro dali poročila v list, da bodo tudi naši sosedje vedeli o poteku tekem.

Da smo pa to dosegli, pa ni to samo moja zasluga, ampak ima veliko zaslugo pri tem tudi naš rojak Mr. Louis Simončić, ki je predsednik Slovenskega narodnega doma v Maple Heightsu. On je priljubljen in spoštovan med rojaki. Šel je z menoj kljub precej slabemu vremenu in kamor sva prišla, je kar enostavno povedal, za kaj se gre in da hočemo tudi za to naselbino dobivati čimprej clevelandske novice. Ko so rojaki videli, da hočeva res dobro za naselbino, so se tudi radi naročili in sedaj imajo novice vsak dan sproti.

Zato pa tudi priporočam rojakom v Maple Heightsu, da sedaj kaj bolj pridno poročajo razne novosti iz naselbine, ker sem prepričan, da vam bodo v uredništvu prav z veseljem ustregli. Na ta način bo lahko postalo bolj živahno življenje tako na društvenem kot kulturnem polju.

S tem pa se tudi zahvaljujem vsem novim naročnikom, ki so pomagali pri tem, da se je izpolnila želja že starih naročnikov, ki so vedno želeli izvedeti za novice iz slovenskih naselbin čim prej. Upam, da je sedaj vsem ustrezno. Vas pozdravlja vaš prijatelj,

France s clev. hriba.

Spomnimo se fantov-vojakov

Ko smo še kot mladi fantje odšli z doma in se poslovili od svojih dragih staršev, prijateljev in znancev in se podali na pot v Ameriko, smo bili kolikor toliko žalostni. Domotožje se nas je lotevalo že na poti in še sedaj, ko bivamo tu že po več desetletij, se še vedno radi spominjamo nazaj in misli nam pogosto uhajajo preko širnega morja v naš rojstni kraj, kjer nas je zibala skrbna in ljubeča mamica.

Tudi naši sinovi so nas sedaj zapustili. Šli so po vsem svetu, da priborijo zopet svobodo zatiranemu narodu in gotovo so veseli, kadar prejmejo kakšno darilce ali vsaj pisemce od svojcev in prijateljev.

Da bi pa tudi mi, iz naše fare, mogli poslati vojakom kako darilce, so se skupna društva fare sv. Lovrenca zavzela, da v ta namen pripravijo nekaj blagajne iz katere bi se moglo poslati našim fantom darila, ali jim kako drugače kaj pomagati.

Zato bodo ta društva priredila v nedeljo 21. marca "Card Party" v cerkveni dvorani. Začetek te priprave domače zabave bo ob pol osmih zvečer, takoj po poobčnostni v cerkvi. Prav prijazno sice prošeni vsi farani sv. Lovrenca, da kupite vstopnice, ki so samo po 35 centov. S tem malim darom boste pomagali našim fantom vojakom do veselja. Prošeni so tudi prostovoljci, ki bi hoteli prodajati vstopnice med svojimi prijatelji od hiše do hiše. Vsak tak naj se javi pri meni in mu bom z veseljem dal vstopnico.

Če so se naši fantje žrtvovali, pustili dobre službe, pustili prijatelje in svoje domače, nekateri celo žene in otroke in odšli v vojake, da čim prej pokončajo sovražnika, ki tako neusmiljeno uničuje naše domove, brate in sestre tam v stari domovini. Zato pa ni več kot prav, da se tudi mi žrtvuemo vsak po svojih močeh. Ta naša žrtev je malenkostna v primeri z žrtvami naših vojakov na bojnih poljanah. Če bomo imeli nekaj sredstev pripravljanih, tedaj bomo lahko tudi razveselili naše vojake, kadar se nam bo ponudila prilika za to.

Zato pa še enkrat apeliram na vse, da se preskrbite z vstopnicami in gotovo pridete v nedeljo 21. marca na to našo kartno partijo. Ob tej priliki bomo tudi poskušali vsaj malo razveseliti naše mamice, ki so gotovo žalostne radi odhoda sinov v armado in tukaj jim bomo lahko pokazali, da simpatiziramo z njimi. Vse to pa boste pokazali z veliko udeležbo.

Odbor bo preskrbel dovolj sedežev pri mizah, kjer se bomo lahko pogovorili o marsičem, kje služijo naši sinovi in kako se jim godi itd. Poleg igranja kart bo poskrbljeno tudi za okrepčilo. Pravijo, da bo tudi dobra kapljica, v kateri bomo utopili vse skrbi, ki nas tarejo vsak dan, če ne za trajno, pa vsaj za nekaj časa. Saj malo veselja nam je potrebno tudi v teh resnih in žalostnih časih. Najlepši pozdrav vsem in na svidenje 21. marca v cerkveni dvorani. J. Resnik.

Naloga SANSa

Ker je še vedno opaziti razne nesporazume z ozirom na nalogo in namene Slovenskega ameriškega narodnega sveta, se zdi izvrševalnemu odboru potrebno, podati sledečo izjavo:

Naloga in cilj SANS nista in ne moreta biti nič drugačna kot sklepi Slovenskega narodnega kongresa, iz katerega se je porodila ta organizacija. Predvsem je treba še enkrat naglasiti, da dela SANS **začasno**, ker si kot je bilo na kongresu poudarjeno — ne lasti nobenih pravic, ki gredo le narodu v domovini samemu. Ta narod poskuša govoriti, toda sovražna sila, ki ga davi, je prehuda in če ga v tej strašni krizi zapuste njegovi svobodni bratje, bi se lahko zgodilo, da ostane popolnoma zapuščen. Jasno pa je, da morejo njegovi zastopniki nastopiti samo za to, za kar se narod sam bojuje tako, da ni nobenega dvoma o cilju. V mnogih podrobnostih imajo gotovo tudi tam različna mnenja; gotovo pa je, da hoče vse ljudstvo osvoboditev ne le od tistih trinovog, ki so ga podjarmili odkar so sovražne tolpe pregazile njegovo zemljo, ampak tudi od onih, ki so že pred izbruhom sedanje vojne skušali z najbrutalnejšimi sredstvi iztrebiti slovenski narod. Vsi Slovenci hočejo zedinjeno Slovenijo, da bodo rešeni naši Primorci, Korošci, Štajerci in Prekmurci in da bo narod mogel napredno razvijati svoje kulturno življenje. To vemo in zato lahko smatramo to tudi za svojo nalogo.

Zedinjene Slovenije ne bo Slovincem nihče prinesel na krožniku. Nasprotno: sovražnikov ima mnogo več kot prijateljev in še med temi jih je mnogo zelo mlačnih. Zato je to delo tako potrebno, da ga nič ne bi smelo motiti.

Dalje tudi vemo, da hoče ljudstvo v stari domovini Jugoslaviji, kajti če bi dali Sloveniji takozvano popolno neodvisnost, bi bila v večni nevarnosti, da jo pogoltna kakšna "centralna evropska" sila, ki ne bi bila bistveno nič drugega kot stara habsburška Avstrija. Toda nešteti dokazi nas prepričujejo, da zahteva narod drugačno Jugoslavijo in naj se ideje o podrobnostih ureditve kolikor koli razlikujejo, gotovo je to, da hoče narod toliko avtonomije, kolikor je more skupnost prenesti, kar pomeni federativno Jugoslavijo in da prav tako odločno zahteva demokracijo in garancijo zanj. Nihče neče diktature, ne tuje, ne domače, razen tistih, ki bi sami radi bili diktatorji, ali pa vsaj diktatorčki.

Kakor naše narodno edinstvo tako ima tudi demokracija močne sovražnike in sicer ne samo v ošišnem taboru. Kdor ima odprte oči, ne more prezreti, kako skuša reakcija preprečiti uresničenje glavnega cilja v tej vojni in spraviti svet nazaj na tisto točko, kjer je bilo ljudstvo le štafeta najsebičnejšim interesom. A če je demokracija potrebna vsem, je za male narode tako neizogiben pogoj, da brez njega ne morejo živeti. Ker pa demokracija še davnno ni varna, je tem važnejša naloga tistih, ki jo hočejo priboriti. V ta namen je treba iskati zavetnikov, ki imajo enake cilje. V prvi vrsti je kongres naložil izvrševalnemu odboru, da naj po možnosti posreduje med Srbi in Hrvati za sporazum, ki je obema enako potreben. Pa so tudi druge organizacije v deželi, ki imajo široko obzorje in se bore za demokratiziranje vsega sveta; in resnično, le če postane ves svet demokratičen, bo demokracija posameznim delov, torej tudi našega naroda varna vsake avtokracije.

Naloga SANS je, pripraviti tla za doseg teh ciljev. A kadar bodo nacisti in fašisti preganjeni s slovenskih tal in bo narod v domovini odrešen te more, mora SANS stopiti v ozadje in prepustiti ondotnemu narodu, da si sam uredi svoj dom. Dotlej morajo njegovi bratje delati na to, da bo dobil tako priliko in da ne bo ukanjen, kadar zmaga.

SANS ne posega v strankarsko življenje, toda pričakovati sme z ozirom na nevarnost, ki preti narodu, da ne bo to delo, ki ne služi nobeni posamezni stranki, koristi pa vsem, ker ne more nobena uspevati, če propade narod ovirano iz malenkostnih razlogov. Nasprotnikov ima med tujci dovolj.

Izvrševalni odbor je dovršil priprave za izgradbo organizacije in v kratkem dobe naša društva in ustanove vabila in navodila za snovanje krajevnih organizacij, brez katerih ni mogoče pričakovati uspeha. Izvrševalni odbor apelira tudi tem potom na vse, katerim je rešitev in boljša bodočnost naroda pri srcu, da se odzovejo temu vabilu — nekateri so to že storili in dale hvale vreden zgled — in pomagajo zgraditi organizacijo, ki bo dovolj močna, odbiti napade vseh sovražnikov slovenskega naroda in svobode.

SANS in odpor v stari domovini

Izvrševalni odbor SANS globoko obžaluje razne poizkuse, da bi se razvneli skrajno nevarni spori zaradi oblik odpora v stari domovini, ker se s tem postavlja vsa bodočnost slovenskega naroda na kocko.

Če so med posameznimi bojnicami skupinami v Sloveniji nasprotja, je to pač obžalovanja vredno, toda naša naloga ni, da bi se postavljali za sodnike, še manj pa, da bi prilivali olja ognju s hujkanjem zoper skupino, do katere ima kdo manj simpatij kot do kakšne druge, z razdražljivimi poročili, o katerih nihče natančno ne ve, koliko imajo stvarne podlage in koliko jih je diktirala mržnja in z drugimi načini razdora.

V celi Jugoslaviji je nedvomno konfuzija in bilo bi preudarno, če se ne bi dotaknila tudi Slovenije. Toda že nekaj časa odmevajo glasovi tako kot da je to zopet "balkanska specialiteta," medtem ko je v resnici ves svet v zmed in so tisti, ki bi bili najbolj poklicani, doslej prav malo storili, da bi dali zbeganim, a hrepenečim ljudstvom jasnosti.

Iz Slovenije, iz Jugoslavije, z Balkana sploh prihajajo poročila, ena svetla, druga mračna, tretja skrajno porazna in obupna. Kdo naj v daljavi presodi, katera so resnična, katera na pol resnična in katera povsem zlagana, kajti v položaju, kakršen je sedaj v domovini se ljudje pogostoma zlažejo, trdno prepričani, da govorimo samo sveto resnico. Odmev na to pa je čisto tak kot da bi bilo najbolje, če bi prenehali vsak odpor proti sovražniku. Lahko je razumeti, da marsikdo pričakuje dobroto od tirana, če bi ga pustili na miru; toda mi, ki smo na varnem in zato lahko bolj mirno mislimo, moramo vedeti, da je tak up prazen, kajti iztrebljenje slovenskega naroda je bilo na programu nacizma in fašizma in vršilo bi se tudi če ne bi bilo nobenega odpora kot se je vršilo takoj, ko so tolpe diktatorjev vdrle v Slovenijo in začele izganjati ljudstvo, ga zapirati, trpinčiti, ubijati in odvajati v sužnost. Fašizem je sadističen in ne more izhajati brez mučilenice.

O posameznih fazah tega odpora v Sloveniji ne more nihče podati tako natančne slike, da bi nam moglo biti prav vse jasno. Gotovo pa je, da se je ta odpor

porodil na domačih tleh in lo drugače mogoče, kajti je po invaziji jugoslovanskega umaknila iz Slovenije vse zveze z ostalimi jugoslovanskimi kraji pretrgane in bi bil kdo hotel organizirati venosko obrambo iz Srbije, Bosne, iz Hercegovine in fizično nemogoče. Kar se ljudje takrat storili, so nam rili in mi jim moramo hramost in poštvovalnost skoraj brez primere, dati nje. Če ima kdo med nami voljo moči, da vpliva na domovini, naj skuša pri sporazumu in sodelovanju skupnemu sovražniku; ne doseže z blatenjem krvi svojega naroda in njegove nov.

Ti izjavi sta bili sprejeti na seji eksekutivnega odbora SANSa v Chicagu dne 27. 1943.

Spletke evropskih cionšev

Habsburžani

Andre Vission, belgijski blicist, je v New York Tribune od 24. januarja objavil članek analizi Otona Habsburškega in sledice v slovenskih izdajah. Članek povzrača slavo, da so Otonovi pozivali pravo poplavo v Srbiji, Hrvati in Sloveniji. Ukrajinci in Poljaki, ljaajo svoje spore in obsojajo vsak poskus, da mrzki režim zopet uvede v evropskih tleh.

Proti obnovi habsburške narhije sta vložili prošnjo slovaška in jugoslovanska in Sovjetska Rusija in moralno podpira. Med jezičnih časopisov v državih, hrih krepko v Srbiji, hrvaški in slovenski, so v tem vprašanju Habsburžanom zopet Gospod Visson zaključil politika Zedinjenih pram avstrijskemu letela na neprijetno to podrobno dokazuje mi izjavami merodajnih ingtonskega uradnih zvezi z Otonovo zadevo.

To-le je prijatelj kje vjel in jo posodi daljno debato. Neka pa je obiskala družina mača gospodinja je dva otroka, Micko in treningu ter ju pestila časa obiska odlične našata kot dva zabita divjaka. Da bosta, obljubila.

Obiskovalka se je materjo vsedla na sta se pa igrala pod sta bila še najbolj oglaš izpod mize glasek: "Mama, kje je za čku se mudi! "Mama, v zadregi, je naglo na usta, češ, molič vsej ihti nadaljevala obiskovalko, ki važna ca od publike izpod ni slišala, ali se je pa ga ni.

Ko je gospa odšla, poučila hčerko: "Kaj rekla, da se ne kmečko! Mesto, da kje je kahelca, bi kla, da bi šel Japček trgati in jaz bi takoj bi rad."

ŽALOST IN VESELJE

Spisi Andrejčkovega Jožeta.

Moralo se je prijetno zdeti, kaj-
gova okrogla, zalita lica
mu vedno bolj širila, vr-
nih zob se je zasvetila, bi-
to znamenje blazega sme-
na ga je privabila ali
pa vrsta črnih in belih
na polji. Naj je že
kaj hotelo, mož se je
in zadovoljno dvigal
proti nebu, spuščaje sive
kolobarčke proti oblaki-
kjer so se počasi izgubili
v daljavo. Kraj njega
bil koder stoji pes in ved-
nal z repom, da bi s tem
vzanos svojem go-

popotniki se mu poni-
žujejo, ker so že dobro
da so takovi posestniki
močni možaki in čisti
in če se to omenja o
čistih posestnikih sploh
ko bi se pri tem kroglič-
tvo je bolj pritrđiti.
tvo je nekoliko zavr-
no, kajti popolnoma obr-
tvo je zdelo nepotrebno
ter mu voščil dober ve-
re, prej tako pohlevna
rdeči to, zaganjal se je
grozno lajaje proti pri-
jim jim kazal svoje
že, šele, ko mu je go-
žugal s palico, je u-
stopil renčec nekoliko
v svojo gospoda.

ki radi vi tukaj, a?" po-
pluje z gromovitim gla-
bi, ki govoril iz kake kadi.
močica, gospod, bi vas
odvrne Viljem. "Mra-
voj-tukaj ostali."
pa ste?"

poniki, ali če močete na-
vedeti, ukaželjni ptujci,
se radi nekoliko po teh
znanili s prirodo. Jaz
zvezki kapitan, ta tukaj
rjetelj, oni pa, kakor vi-
poveš. — To je vse, kar
bo nič." pravi posestnik
kemi molčanju, "jaz nerad
pod streho jemljem, kate-
poznam. Tukaj v Ameri-
bi vsakovrstna gomazen,
no, kaj bi pravil, člo-
nikoli dosti previden. —
z naravo pečate, bode
tovo prijetnejše spati pod
nebo, kjer uživajte lah-
kono krasoto v najvišji
v mojih sobah pa te-
jim imam vse preprežene
mo, francosko, špansko,
oni ni nič naravnega, vse
tvo, to pa bi vam malo
Po teh zasmehljivih
jim je obrnil zopet hr-
piti suho listje, ki je le-
na po tleh.

nas vendar ne boste tako
močno odgnali? pravi Vi-
mo, gospod pomislite,
mi nisem vajen takega spre-
mi ne tirjamo nič zastoni,
saj vam, kolikor zahtevate,
saj, da smo kakovi kla-
je: — je že dobro. Poj-
v imenu božjem, pri me-
postora."

nemara bodo ti črni siromaki
bolj usmiljeni, nego njihov go-
spod."

"Saj res," odvrne Viljem,
"kar tukaj bomo ostali."

Med javorjevo je stala bor-
na kočica, in nekoliko dalje proč
še mnogo družin. Popotniki ob-
stoje na dvorišču, pa žive duše
ni bilo ven. Sedaj stopi Tomaž
pod okno, odkoder je bliščala
luč ter pogleda v sobo. — V ku-
tu je stala lesena mizica, zraven
nje štirivoglat stol, na njem pa
je klečala ženska z razpletenimi
lasmi, ki so jej segali po ramah.
V rokah imela je patanošter ter
opravljala svojo večerno molitev.
Na lesenem stalcu je brlela le-
ščerba, na steni viselo je razpe-
lo in nekaj podobno, za durmi pa
je bila slamnata postelj, pogrnje-
na s platneno plahto. Tomaž je
ta prizor tako očaral, da ni mogel
z mesta, temuči dolgo je ne-
premisljivo stal ondi in zrl v
malo sobico. Vse mu je bilo tu-
kaj tako živo pred očmi, kakor
je po kmetih na Slovenskem. Ta-
ko je videl v mladih letih doma
v družinski sobi, kjer se je tako
rad potikal med hlapeci in dekla-
mi, ki so mu zvečer pripovedova-
le razne pravljice o strahovih,
vešah in družini nočnih duhovih.

— Ženska je odmolila, poljubila
svetinjico na patanoštru, potem
pa še razpelo na steni. Tomaž je
bil ganjen do srca in tudi on se
je pokrižal ter vzdihnil k Bogu.
— Sedaj se je šele spomnil, da
ga uni čakajo in hočejo pod stre-
ho. Stopil je k zapahnjemim du-
rim ter potrkal.

"Kdo je?" oglasi se ženska v
sobi in odpre oknice.

"Oj žena, bodite tako dobri in
dajte nam nekoliko prostora v
svojej koči. Popotniki smo in po-
noči se ne vemo kam obrniti.
Bog vam bode povrnil, ako nam
storite to dobroto."

Ženska nemudoma vzame luč,
večne duri zaškrlijejo in po-
potniki stopijo noter, žena jih
prijazno pozdravi, jim pokaže
prostorno sobo kraj svoje, in tu-
di stanišče za konja. Potem odi-
de, prinese otep slame, napravi
postelj ter jo pogrne s platnemi-
mi rjuhami. "Bodite zadovoljni
s slabo postrežbo," pravi svojim
gostom, "nimam boljše pri hiši.
Ko bi moj gospodar vedel, da
sem vas prenočila, gotovo bi se
hudoval, kajti on ne sprejme ži-
ve duše pod svojo streho."

"To mi že vemo," pritrđi Vi-
ljem, "grozno nepriljuden člo-
vek je."

Ženska je morala imeti kakih
štirideset let. Njena podoba, če-
ravno že mnorega trpljenja ze-
lo upadla, kazala je vendar, da
je bila žena v mladosti brhka,
kar so posebno potrjevale njene
zale, še vedno žive oči.

Tomaž je ves čas opazoval ma-
lo stanico, ki je bila, čeravno
borna, vendar snažna. Na steni
zapazi prilepljeno podobico Ma-
tere Božje in spodej napis v slo-
venskem jeziku: "Mati Božja sv.
Višarij, prosi za nas!" Neka
električna moč ga je presunila,
ko je bral te besede, obrne se k
ženi, ki je skrbno pripravljala
postelj ter pravi: "Od kod ima-
te to podobo na steni?"

"A to je spominke ranjega
mojega očeta, ki so mi jo prin-
eli z neke božje poti," pravi že-
nska in globoko vzdihne. "Imam
jo je že dolgo in ker nimam dru-
zega lepoticja v sobi, prilepila
sem to malenkost na steno, da je
vsaj kaj božjega v hiši."

"In kdo je bil vaš oče?" pravi
dalje Tomaž.

"Moj oče so bili vinski kupee
na Avstrijskem, v štajerski de-
želi. Umrli so že zdavnej, — Bog
jim daj nebesa."

(Dalje prihodnjič.)

Kupujte vojne bonde!

Strategija reševanja

Angleški publicist Stephen
Clissold, bivši časniški ataše
v Zagrebu in velik prijatelj na-
šega naroda, je napisal v lon-
donskem "The Central European
Observer" od 8. januarja
1943 pod gornjim naslovom
članek, katerega prinašamo v
celoti. Stephen Clissold je na-
pisal o slovenskem vprašanju
izvrstno brošuro "The Slovenes
Want to Live," ki je našla mno-
go odmeva v ameriški javnosti
in celo v uradnih krogih.

Nikdo v Italiji ne veruje več
v možnost, da bi osiše zmaga-
lo; Italija si želi le še zmage
zaveznikov, a to čimprej, da
bi trajen mir nastopil po mož-
nosti takoj. To vidimo, kadar-
koli vzamemo v roke laški ča-
sopis, to slišimo kadarkoli od-
premo svoj radio aparat. Pri-
jetno je tako govorjenje, tola-
žljiva misel, v katero vsakdo z
zadovoljstvom in rad verjame,
da bi si belil glavo s tem, kaj
naj to pomeni. In vendar ima
ta stvar globoke in močno vzne-
mirjajoče implikacije. Dobro
jih bo naglasiti, dokler je še
čas.

Zelo verjetno je, da široka
masa laškega naroda zdaj za-
res pričakuje našo, t. j., zavez-
niško zmago. Verjetno je tudi,
da fašistična vlada že sama ve-
ruje v zavezniško zmago — in
zato svojo politiko spravlja v
sklad s to mislijo. Mussolini,
ki je realisti in praktičen poli-
tik, si bo brez težav prisvojil re-
klo, da je "vojna le politika, na-
daljevana s posebnimi sredstvi."
Toda vojna ni edino sred-
stvo izvajanja nacionalne po-
litike; neuspeh z orožjem nika-
kor ne zahteva, da se brezpo-
gojno opusti udejstvovanje take
politike.

Imperijalizem je danes, in bo
vedno ostal glavna teza vsake-
ga fašističnega ali polufašistič-
nega režima v Italiji. Kakor hi-
tro bo fašistična vlada začela
zares sumiti, da svojih imperi-
jalističnih ciljev ne bo dosegla
z orožjem, si bo začela priprav-

ljati pot, da jih doseže v miru.
"Ako nam ni dano, da diktira-
mo mir," si misli fašist, "mora-
mo vsaj takoj naglasiti svoje
minimalne zahteve, in to s tak-
šno silo, da nam jih zavezniki
ne bodo niti poskušali odrekati,
niti si delali preglavic, kako jih
pobiti. Ugodnosti, katere smo
s preskrbeli začasno, s pomočjo
nasilnosti in zvijače, moramo
uporabiti v to, da si prisvojimo
nekateri kraje, katerih nam ob-
novitev zakonov in pravice s
strani zaveznikov ne bo mogla
odvzeti."

Kakšne pa so te začasne ugod-
nosti, ki jih je vojna prinesla
Italiji? V zameno za cesarstvo,
za poniževanje in trpljenje nje-
nega ljudstva, je dobila Italija
par nevarnih in nesigurnih opo-
rišč v Nici, na Savojskem in na
Korzi. Napravila je tudi iz Ja-
dranskega morja nekakšno itali-
jansko jezero in zasadila svoje
kremplje v obalna ozemlja, od
Grčije preko Albanije, pa do slo-
venskih planin. Malo verjetno
je, da računa z možnostjo obr-
žati ono, kar je naropala v za-
hodni Evropi — tam se obnavlja
prerojena, pomlajena Francija;
vprašanje pa je, dali bo Italija
ravno tako lahko pripravljena
odreči se svojemu "kulturnemu
poslanstvu" na Balkanu. Fran-
cijo je oropala šele včeraj, v ju-
govzhodni Evropi pa gradi nje-
na vojska strelne jarke zdaj že
več nego dve leti.

Zahod ne nudi nobenih možno-
sti za imperijalistične avanture
v bodočnosti. Male deželice
vzhodne Evrope, polne razprtij
in sporov, pa so s svojim decimi-
ranim prebivalstvom navidežno
neomejeno polje za širjenje me-
ja. Tam je tudi največ upanja,
da se ne bo preveč gledalo v po-
tlačnost in da bo na bodoči mi-
rovni konferenci to ali ono osta-
lo zanemarjeno. Saj je tudi res,
da so te dežele, ako se jih gleda
iz Washingtona ali Londona, vi-
diti neznansko oddaljene in ne-
kako temne; spominjamo se ka-
ko so si Italijani prisvojili Istro,
kako je prišlo do tajne londonske
pogodbe, kako je D'Annunzio za-
sedel Reko in kako je bila anek-

tirana Albanija — ali ni vse to
dolga vrsta dokazov neodločno-
sti, neznanja in brezbržnosti za-
vezniških državnikov napram
Jadranskemu problemu? Iz po-
drtnih ambicij osiše upajo laški
fašistični gospodarji rešiti vsaj
ono, kar so nagrabili na Balka-
nu.

Ako gledamo na stvar iz te
perspektive, se nam bo odprl
drugačen razgled in razumeli
bomo cilje italijanske politike v
zasledni Jugoslaviji. Dalmatin-
ska obala in njeno zaledje sta
neprecenljive vrednosti za itali-
jansko strategijo in gospodar-
stvo. Vzhodna obala Italije ni-
ma naravnih luk, a Dalmacija ji
nudi dvojne imenitnih, zaščitenih
luk z globoko vodo, pri Šibeniku
in v Kotoru, dvojne idealnih skri-
vališč proti napadom sličinim
onemu, ki je skoro uničil laško
mornarico v Tarentu; zraven te-
ga pa je Dalmacija polna nešte-
vilnih zalivov in zalivčkov na
otokih in vzdolž glavne obale, ki
so idealno pripravni za baze pod-
mornic. Trst in nekatera manj-
ša jadranska pristanišča pa so
izhodišča gospodarskih potov v
Srednjo Evropo; sedanja itali-
janska meja vzdolž Dinarskih
Alp nudi mnogo izvrstnih strate-
gičnih oporišč za bodoče navale
na vzhod.

Toda tudi gospodarske možno-
sti Dalmacije same niso brez
vrednosti. Tam so ogromna naj-
dišča bauksita in precej kemične
industrije. Rezerve aluminija in
velike tovarne cementa blizu
Splita, arzenali mornarice, ladje-
delnice in tonaža trgovske mor-
narice, vse to so prispevki važni
za italijanski vojaški potencial.

Kako namerava Italija rešiti
iz vojne ta del svojega grabeža?
Uporabila bo brez vsakega dvo-
ma vsa sredstva in orožja, kar
jih premore orožarna njene pro-
pagande. Kar je še važnejše, je
to, da bo poskušala postaviti
svet pred grozen "fait accompli"
s tem, da si bo "ukršala na klju-
čnih točkah zaželjenega ozemlja
zasigurati neoporečno narod-
nostno pravico in utemeljiti svo-
je zahteve na podlagi najbrez-
obzirnejše politike iztrebljeva-

nja, zatiranja in italijanizacije.
Dokler je imelo osiše še nekaj
navideznega upanja na uspeh v
vojni, je italijanska politika vča-
sih še upoštevala "sodelovanje,"
ki je v nekaterih slučajih moglo
povzročiti manj težav kakor na-
silnost. Ko pa je postal jasen ne-
izogibni poraz osiše, se je z vso
silo vrgla na brutalno potujčeva-
nje, za vsako ceno in v vsemi
sredstvi.

Ako naj bodoča mirovna kon-
ferenca zopet odloča v geslu sa-
mo-odločbe, potem bo fašistična
Italija že poskrbela za to, da ne
bo ostalo nobenega slovenskega
prebivalstva, ki bi moglo kot po-
litična sila izraziti željo, da od-
loča o svoji usodi. Odtod nasil-
no italijaniziranje šol in vse ad-
ministracije v Dalmaciji in Slo-
veniji; to je smisel aretacij, de-
portacije in streljanja vseh hr-
vaških in slovenskih predstavni-
ga, množično klanje talcev, si-
stematično uničevanje vseh gos-
podarskih virov ozemlja in ruše-
nje nešteti krajev in vasi po
barbarskem vzgledu, katerega so
postavili Nemci na Čehoslov-
škem. Med Istro in Hercegovino
morda ni niti enega okraja, ki
ne bi imel svojih lastnih Lidic,
svojih žalostnih pogorišč.

Blizu Splita so ustanovili
ogromno transitno taborišče,
kjer na tisoče hrvaških domolju-
bov čaka na deportacijo v Itali-
jo. Niti fašisti sami ne morejo
verjeti, do bi tako barbarsko po-
stopanje moglo koristiti v boju
in pomagati dobiti vojno; na ta
način oni le upajo, da bodo mor-
da uspeli rešiti mir.

Ali je mogoče odvrniti Musso-
linija od te barbarske in cinčne
strategije reševanja? Treba bi
bilo naglašati tako pogosto kot
le mogoče — to ne bo nikdar do-
volj pogosto povdruženo — v na-
ši propagandi in v uradnih izja-
vah, da nobena situacija, ki se
bo rodila iz nasilja in surove si-
le, ne bo mogla obveljati v miru;
da zločini preteklosti ne bodo
mogli nikdar upravičevati za-
hitev v bodočem miru; da bo tre-
ba dajati odgovor za vsako krvi-
čočno dejanje in za vsako krivi-
co ter da bodo oni, ki so jih za-
krivili, kaznovani.

Dobro je in poguma nam da-
je, ker je angleška vlada izjavi-
la, da ne priznava italijanske
aneksije Albanije. To je zdaj
vendar že delec "reševanja," na
katerega fašisti in njihovi baje
"zmerni" nasledniki ne bodo mo-
gli več računati. Toda treba je
objasniti in z isto razločnostjo
povedati, da bodo morali črtati
na svojem seznamu tudi vse dru-
ge želje in zahteve. Saj vendar
vsakdo ve, da označuje beseda
reševanje le upravičeno in zaka-
nito rešitev stvari iz vseobče ka-
stastrofe. Ako pa si kdo prilasti
takšne stvari neupravičeno in ne-
zakonito, v svoj zasebni prid, do-
bi dejanje povsem drugo ime —
plenitev. A za zločin ni usmilje-
nja. Oni, ki so osnovali fašisti-
čno strategijo reševanja, naj si
to dobro zapomnijo. (J. I. C.)

TATOV SO POMAGALI DEKLETOM

Des Moines, Ia.—50 deklet je
organiziralo plesni klub za raz-
vedrilo vojakov. Toda fantje
so raje obiskovali biljardnico,
ki je takoj zraven plesišča. Še-
le ko so tatovi pobrali vse bi-
ljardne kroglice, so začeli fantje
zopet pohajati na plesišče. Tu-
kaj je namreč tako malo voja-
kov, da se dekleta kar tepejo
zanje.

ŽIVLJENJE IN SMRT MOHORSKE KNJIGE

Spisal F. S. Finžgar.

"Tukaj smo," povzamejo vse
naenkrat. Jaz sem pa bridko vz-
dihnila. Ali v tem hipu nas je že
pograbila grozna roka in nas ne-
usmiljeno treščila iz voza — v
sneg. Spreletelo nas je po vseh

udih in čutila sem, kako je lezla
mrzla snežnica skozi ovoj do me-
ne. Sreča za me, da se je takoj
zopet pojavila tista močna roka
in nas odnesla iz snega v mrzlo,
pa vsaj suho barako. Da se ni
to zgodilo, bila bi se prehladila
od moče in umrla, predno sem
nastopila trnjevo pot in še bolj
trnjevo življenje v Zalaz.

In danes, ko ležim tukaj kot
napol živa podrtina, obžalujem,
da se nisem tedaj prehladila na
smrt. Zakaj boljše bi bilo umre-
ti, kakor pa živeti tako življenje.
V leseni baraki na postaji smo
ležale deset dni. Obdajal nas je
tako prisrčen dolg čas, da je na-
zadnje obmolnila največja na-
vihanka in smo brez besede pri-
slušale curljanje snežnice, ki
se je leno cedila v žlebove.

Deseti dan se pa odpre tem-
na ječa mrzle barake, in sedle
smo v slamo na reven voziček.
Nerodno se je skobalil na voz
bradat dedec, brez pomisleka
pritisnil svojo koščeno pezo na
nas in pognal.

Ta vožnja! Še danes se mi
zvrtil v glavi. Šlo je gor in šlo je
dol. Voz je odskakoval po gru-
dastih kolesnicah, gugal se na
levo in na desno, da smo ječale
in se zaletavale druga v drugo,
kakor omotične. Voznik nad na-
mi je pa kričal neprenehoma.
(Dalje prihodnjič.)

Kupujmo obrambne obveznice in znamke!

DELO DOBIJO

Oskrbnice

v starosti 21-44

Morajo govoriti in razumeti ne-
kaj angleškega.

Dokaz o ameriškem državljan-
stvu. 5 dni dela v tednu
od 5:43 do 12:43
zjutraj.

Dobra plača na uro.

Stalno delo.

Zglasite se osebno, razen ob

nedeljah na

700 Prospect Ave.

soba 901

The Ohio Bell

Telephone Co.

(Mar. 8, 10, 12)

Ženska se sprejme

Zeli se dobiti žensko za či-
ščenje, pranje in likanje. Stal-
no delo. Pokličite IV 2460. (59)

MALI OGLASI

Soba in hrana

Odda se soba za enega pošte-
nega fanta; dobi se tudi hrana.
Zglasite se na 6604 Shaefer
Ave. (59)

Soba se odda

Poštenemu fantu se odda čed-
na soba. Vprašajte na 6515
Edna Ave. (58)

Farma naprodaj

Naprodaj je 55 akrov zemlje
obsegajoča farma v Geneva on
the Lake. Farma je 2 milj iz
Geneva Square, severno ob
glavni cesti. Hiša 8 sob, furnez
in elektrika. Zglasite se pri
Jerry Strojlin

RFD 3, Box 181 A.

Geneva, O. (60)

Hiša naprodaj

Na 910 E. 75. St. za eno dru-
žino, 4 spalnice; cena \$6,500.
Nobenega popravila potrebno;
furnez pravkar inštaliran; škri-
ljeva streha, garaža za 2 avta.
Lastnik razkaže hišo podnevi
ali zvečer. Lahko se takoj vse-
lite.

M & S. Liebenthal

919 National City Bldg.

MA 0336. (60)

"Poglej, tukaj v Ameriški Domovini je zopet oglaš-
vanih nekaj prav poceni predmetov!

"Tako priliko je treba izrabiti, da se prihrani nekaj
dolarjev.

"Pomni, draga ženica, vsak cent se pozna, ki ga moreva
prihraniti.

"Zato vsak dan pregledjva Ameriško Domovino, ne
samo novice in drugo berilo, ampak tudi oglase. Trгоvec,
ki oglašuje v Ameriški Domovini je zanesljiv in pri njem
kupujva."

JUNAKINJA IZ ŠTAJRA

PREVEL DR. JOS. JERŠE

Henrik je odprl svojo denarnico: "Dva — pet cekinov? Še več? Deset, tu jih imaš!" Vzel je obe ruti; eno je nosila na čudovito lepih laseh, drugo pa na prsih; srce mu je močno bilo. Vzel je tudi rožnovenec; sicer je to papeška gnusoba, s katero štejejo molitvice, toda, ko ga je imela okoli vratu, takrat ni bil gnusoba, ne, ni bil! Sedaj se joka, ker so ga ji vzeli, pa se ne sme več jokati!

Režeč se je Rabelj še enkrat preštel cekine, Henrik pa je ruti v rožnovenec vred povil v culico, ki jo je položil v sedlo v ne malo začudenje strelcev, ki so okoli njega stali, se spogledovali in se na skrivaj poredno smehljali. Rabelj je hotel napraviti novo kupčijo in zavpil ženi: "Čila! Prinesi do li prečko od kolesa. Gospod, še nekaj imam," prečko od kolesa, s katero sem na oni svet spravil onega Fidlerja, ki je ubil neko dekle; to je najboljša čarodelsko poročstvo, dam jo poceni." Toda krasni jezdec je odbijajoče zamahnil z roko, iz-

podbodel je konja in je odjedil, za njim so jo urnih korakov udrl strelci. Rabelj je jezo gledal za njim, kakor gleda hudoben, star čuk za krasnim orlom, ki se vzpenja proti nebu.

Henrik je jahal v Vizerfeld proti Stefaninemu domu. Povsod so stale trume ljudi, katerih govorjenje je žugajoče hrumelo skozi ulice. Blizu ko je bil Vizerfeldu, več je bilo ljudi. Stali so pred hišami, med vrati, po dvajset, trideset skupaj; nekatera vrata so se zaprla, ko se je bližal Henrik, več pa jih je kakor izzivajoče bilo odprtih, in Henrik je videl, kako so se ob vhodih grozno bliskale kose, kako so žugali buzdovani z volovskimi obrazi, videl je može, ki so vihteli pesti, druge, ki so brusili kose, ali pa si obešali na cepce verige s krogli.

Ti ubogi ljudje so bili pripravljeni, nesti svojo kožo na prodaj za užaljeno nedolžnost in se niso bali osemsto z železom in jeklom oboroženih mož.

V Glankovi ulici so nekateri, ki so Henrika zagledali, zavpili: "Glejte, tale je oprostil Stefana." Toda takoj jih je še več ugovarjalo: "Nič ga ni prida. Danes drži z očetom, danes bo ta paglavec še streljal na vas, boste že videli."

Strelci so divje gledali, toda Henrik se ni menil za psovke. Nejevoljno je dal konju ostroge, vedno mu je dirjal prepočati. — Sedaj — bo videl Stefana. Okoli in okoli se je režala in pačila smrt, toda tam gori stoji gostilna s starim orehom — sedaj — tam-le je. In obšlo ga je slakdo čuvstvo, da bi bil najrajši zavriskal, kakor zavriska lovec, kadar visoko na planinah išče in najde najlepšo.

Tisto jutro je bila v Švertneričini gostilni pri "Modrem jelenu" gostilniška soba nabito polna, kakor sicer komaj ob prazničnih dneh. Toda gostje niso bili veseli, temveč mračni; niso govorili glasno in veselo, marveč votlo in tiho; tudi niso peli, niti kratkočasnih drobili, niti niso s kozarci udarjali ob mizo.

Tudi niso bili gostje kakor sicer, preprosti in revni ljudje, rokodelci in dinarji, bili so zgolj boljši meščani, gospodje; pod svetim Jdžefom, kjer je praznični obleki sedel Švedkorar, poleg njega pa učitelj Lindner; sredi sobe pa je stal tršat in plečat orjaški Janez Zeler, nožarski mojster iz Siringove ulice, ki se je z mečem ob boku ognjevitno razgovarjal z možem, ki je bil v svoji črni suknji gosposki videti bil je to njegov svak, plemenitaš Luc.

Bilo je tu še več uglednih katoličanov. Navidez so prišli sem na jutranji požirek, toda v resnici so se zbrali iz drugega vzroka: posvetovati se hočejo, kako naj masčujejo vnebovpijočo krivico, ki jo je morala pretrpeti nedolžna Stefana. Nekateri od njih bi jo radi videli.

Mati, ki se je zdaj pa zdaj z objokanimi očmi prikazala pri vratih, ni pustila nikogar gori, ker je bilo deklici zelo slabo. Ko so možje to čuli, so vzplamтели v divjem srd. Ne, pri Bogu, ta nesramni čin kliče po maščevanju. S tem činom je Hendel pritočil zadnjo kapljico v že do vrha polno vedro, postavil je krono na vsa hudobna dela. Še nikdar jih ni tako kakor sedaj s pestjo udaril

po ustih. Ako bi to potrpele, bi ne ravnali krščansko, marveč mevrasto in pasje. Sedaj je treba stopiti na noge, da ta luteranska pošast ne pomandira svete vere, kakor je s svojo morilno nogo pohodila nežno devico. Vprašanje je le: Kako?

Možje so ugrabili semintje, nazadnje pa zakliče orjaški nožarski mojster Zeler: "Čemu imamo meče, ki smo si jih sami skovali? Zberimo se, udarimo na starega volka! Daj račun, kaj si storil ubogi deklici — Vrni nam naše cerkve! Vrni nam oskrunjeni sodnikov meč, ne maramo več zate, hočemo drugega sodnika. Poberi se na Saksonsko k svojim luteranskim farjem; če ne znaš poti, pokažemo ti jo s svojimi meči."

Tako je zaklical Zeler in je s krepko roko izdrl meč iz nožnice. Po prstih je stopila v sobo Dina, hčerka judovskega mesarja Abrahama, ki je danes gostom stregla, položila je kazalec na ustnice in je rekla: "St, st! Gospodje! Stefana je bolna. Tudi je nekdo gori pri njej, mora biti mir!"

Zeler je vtaknil v nožnico svoj meč, prijel je malo Dina za rokav in jo je vprašal z mehkim, skrbnim glasom: "Sili bi la gori? Ji je li slabše? Kdo je gori? Zdravnik?"

Črna deklica ni ničesar odgovorila, toda iz temnega očesa ji odseva skrivnost; tedaj so se možje sluteč spogledovali, in čisto tiho je rekel eden izmed njih:

"Zdi se mi, da je visok gost zgoraj." — Vsi ga razumejo. Gospod nebes in zemlje je v hiši. Kljub groznemu hudobnega moža si je drznil duhovnik prinesiti mučenici presveto Rešnje Telo. ... Zdajci je nastala v sobi tišina kakor v cerkvi. Mnogi so sedeli na svojih stoli, sklenili so med kolena roke in so skrivaj molili.

Stefana je ležala zgoraj na revni, s hodničnim platnom pregrnjeni pernici; oblečena je bila v volnato haljo in jopico in ji je odeja zagrinjala samo bosi nogi. Poleg nje je sedel duhovnik, stari pater Ertelj. Sklanjal je k njej svojo sivo, tresočo se glavo in je poslušal njeno izpoved. Sveto spoštovanje ga je napolnjevalo, zakaj dete, ki se mu z nežnim, slabot-

nim glasom izpoveduje svojih malih grehov, je s krvjo oskropljena lilija, je prva žrtev preganjanja, ki ga je prerokoval umirajoči opat.

Ob vzglavju postelje sta na kmetski mizi goreli dve voščeni sveči na starih železnih svečnikih. Na belo pogrnjeni mizi je ležala svilnata burza, v kateri je počivalo Telo Gospodovo, in pa menihov molitvenik.

Goreče in prisrčno je bila devica-mučenica hrepnela po skrivnostnem ženinu, vso mrzlično noč je njena nedolžna duša koprnela po njem, po njegovi bližini, po njegovem poljubu miru; toda ni si upala prositi zanj in njegovo blagoslovljeno tolažilo, ker se je bala, da bi hudobni sodnik ne prijel in kaznoval duhovnika, ki bi ji prinesel Najsvetejše.

Pa glej! Ko je ležala tu v bolečinah in hrepenenju, mahoma stopi nepoklican duhovnik v sobo. Prinaša ji blagoslov in pozdrav od gospoda patra Alberta, prinaša ji pa na priprošnjo Albertovo še drug neprecenljiv dar. Vpraša jo, če je že kaj zaužila in ako želi prejeti svojega Gospoda v svetem Zakramentu.

Veselo iznenadena je Stefana komaj mogla odgovoriti: "Da! da!" — S sklenjenimi rokami je prosila: "O, dajte mi ga, tako iskreno hrepenim po njem." Tako je pač prosila ljubezni vneta sveta Magdalena Paciška: "Jezus, pridi k meni!" In dvignila se je iz keliha sveta hostija in je plavala na njena nevestina usta, nedotaknjena od duhovnikove roke ...

(Dalje prihodnjice)

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

V blag spomin

šeste obletnice smrti preljubljenega in nikdar pozabljenega soproga in očeta

FRANK MAHNIČ

ki nas je za vedno zapustil dne 10. marca, 1937

Hladna Te zemlja že leta šest krije. Mirno in sladko v grobu zdaj spiš, Mi pa ne moremo biti veseli, Ker so to žalostni spomini za nas.

Zalujoci ostali:

Mary, soproga
Frank D., Edward L., sinova
Zdenka, hčerka

Cleveland, Ohio, 10. marca, 1943.

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLESKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena
in stane samo:

\$ 2.00

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA

6113 St. Clair Ave.

Cleveland, O.

1877

1943

Naznanilo in Zahvala

Globoko potrtno srce naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in vsem cem prežalostno vest, da je nemila smrt odvzela iz naše srede preljubljenega in nikdar pozabljenega soproga in dragega očeta

FRANK DRCAR

ki je zatisnil svoje mile oči in na božji klic za vedno zaspal dne 8. februarja 1943 v starosti 65 let. Doma je bil iz Velike vasi, fara Moravče. Po opravljeni pogrebnih sveti maši v cerkvi sv. Vida je bil položen k večnemu počitku dne 11. februarja 1943 na Calvary pokopališče.

V dolžnost si štejemo, da se prisrčno zahvalimo Msgr. Rt. Rev. B. J. Ponikvarju za opravljene molitve ob krsti pred pogrebom, za spremstvo iz A. Grdina in Sinovi pogrebne kapele v cerkev in na pokopališče, za opravljeno slovesno sveto mašo in cerkvene pogrebne obrede in za ganljiv tolažilni govor v cerkvi. Enako tudi prisrčna hvala Rev. Andrew Andreyu in Father Peter, O. S. B., za asistenco pri sveti maši.

In prisrčno se zahvalimo naši sosedici Mrs. Helen Milharčič, ki je prišla nas tolažiti v žalostnih urah, kakor tudi vsem drugim, ki so nam kaj dobrega storili v teh najbolj žalostnih in težkih dnevih. Ravno tako tudi iskrena hvala vsem, ki so ga prišli pokopit, vsem, ki so z nami čuli in molili ob krsti ter se udeležili svete maše in pogreba.

V globoki hvaležnosti se želimo prisrčno zahvaliti vsem, ki so v blag spomin pokojnemu okrasili krsto s krasnimi vencami, in sicer: Mr. in Mrs. Rozic in družina, Mrs. Apolonia Zitko in družina, Mr. in Mrs. Joe Simon, Mr. in Mrs. John Novak in družina, Mr. in Mrs. Orehek in družina, Mr. in Mrs. Per in družina, Mr. in Mrs. Edward Kicel, Mr. in Mrs. Krnc in družina, Mr. in Mrs. Brandula in družina, Mr. in Mrs. Louis Lautizar in družina, Mr. in Mrs. Valentine Koci in družina, Mr. in Mrs. John Wilmities, družine Sustarsic in Hribar, Mr. in Mrs. Walter Wysocky in Sandra, Mr. in Mrs. Harold Bramley, and Dick, Employees of Cleveland Punch and Shear Works Co., društvo Carniola Tent št. 1288 TM, dr. sv. Vida št. 25 K. S.K.J., Employees Dill Mfg. Co., Special Tool Grinder Cleve. Twist Drill, Local 263 C.I.O., E. R. A. of Cleveland Twist Drill Co., Dept. 121 Cleveland Twist Drill Co., Depts. 43-53 Cleveland Twist Drill Co., The Servo Dept. Jack and Heintz Co., Jack and Heintz Associates.

Našo prisrčno zahvalo želimo izreči vsem, ki so darovali za svete maše za mirni počitek blage duše, namreč: Mr. in Mrs. Rozic, Mrs. Zitko, Miss Florence Zitko, Mr. in Mrs. Rogel, Mr. in Mrs. Per in družina, Mr. in Mrs. Kopac, Mr. Anton Golob, Mr. Frank Knez, Mr. in Mrs. Klopčic, Mr. in Mrs. John Hribar, Mrs. Mary Grill in družina, Mr. in Mrs. Orehek, Mr. in Mrs. Peterlin, Mr. in Mrs. Frank Grill in družina, Mrs. Frances Grill in družina, Mr. in Mrs. Okorn, Mr. in Mrs. J. Cerar, Mr. in Mrs. Louis Kosmac, Mr. in Mrs. Koci, Mr. in

Preljubljeni in nikdar pozabljeni soprog in ljubi oče, ljubili si svoj dom in svojo družino in težko nam je pri srcu, ker Te sedaj ni več med nami, ker Te je odpoklicala Bog in moral si se ločiti od svojih dragih. V ljubezni in hvaležnosti Te bomo ohranili vedno v sladkem spominu in pošljamo prošnje k Bogu, naj Ti on sedaj obilno poplača in naj Ti podeli večni mir v zasluženem počitku in nebeška luč naj Ti sveti.

Zalujoci ostali:

MARY DRCAR, soproga
MARY KLUN in FRANCES SEVER, hčeri
FRANK, EDWARD, ALBERT in JOHN, sinovi
FRANK KLUN in FRANK SEVER, zeta
MARY DRCAR in MARY DRCAR, sinahi
Frank Anthony in James Robert Sever ter Edward Drcar, vnuki
Cleveland, Ohio, 10. marca 1943.

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 E. 61st St.
6122 St. Clair Ave.
HE 2730.

ČE STE BOLNI

Ako trpite na nerednosti v želodcu, jetrih, ledicah, vranici, revmi, visokem pritisku krvi, ali zastareli poškodbji, pridite k meni, da vidim, kaj morem storiti za vas. Imel sem velik uspeh v 25 letih v takih slučajih. Jaz se poslužujem stare evropske in najnovejše metoda bolnišnice pri zdravljenju.

Pridite do doktorja, ki razume vaš materin jezik in vam lahko razloži na razumljiv način.

DR. PAUL W. WELSH

HYDROPATHIC CLINIC

(specialist v starih boleznih)

Uradne ure:
1 do 5 popoldne, razen v sredo
423 Citizens Bldg.
850 Euclid Ave.
Telefon: MAin 6016.
(Wed. — x)

SLOVENSKE PLOŠČE

Sedaj imamo v zalogi popolnoma novo ploščo pod imenom

406—Je pa davi slanica pala

V Zapadu solnce to

Igra Kusar trio, pojeta

Orazem-Gregory-Yanchar dekleta

V zalogi imamo tudi druge

popularne plošče

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6104 ST. CLAIR AVE.